

nem fedeztetnek? — Ily esetben törekednie kell a legközelebb eső birtokosokkal egyesülni, és ugynevezett „közirtokosságot“ vagy erdőtársulatot létrehozni, melynél minden birtokos saját birtokrészletének jövedelmi arányához képest járul a kiadások fedezéséhez, és saját birtokrészének nemcsak mennyiségéhez, hanem minőségéhez képest is részesítettik a jövedelem osztalékában. Való, hogy az ily közirtokossági gazdaságok oly arányban, milyenben czélszerű szervezés mellett üdvös hatásuk, czélszerűtlen szervezés mellett hátrányosak is lehetnek, de, hogy ez utóbbi esetek lehetőségig megakadályoztassanak, az államnak kell gondoskodni arról, hogy az ily „közirtokosságok“ szervezése és gazdasági rendszereinek ellenőrzése iránt az erdészeti törvényben külön szabványok vétessenek fel, mert ezen módon kezelt erdőségek gazdálkodásánál nem elegendő a birtokosok által alkotott egyesületi szabályok megtartása, hanem szükséges, hogy ezen szabályok legelső rendben közigazgatási, azután szakszempontról és az egyes birtokosok magánérdekeiknek megóvása tekintetéből is a törvény által bizonyos kellékek betartására szorítottassanak. És ez lenne egy lényeges hiány, melyet az erdőtörvény javaslatában találok, és melyet, igénytelen nézetem szerint még pótolva helyrehozni kellene. Talán nem lesz fölösleges végül megemlíteni, hogy több külföldön a kérdéses erdőközirtokossági vagy erdőtársulati viszony törvénytörvényesül már is rendezve van. H.

A mezőség befásításának kérdése.

E kérdést az Országos Erdészeti egyesület közgyűlésen Illés Nándor, selmeczi erdőakadémiai tanár vezette be. Erdély geológiai térképének segélyével mindenek előtt a Mezőség talajtani viszonyairól elmélkedett s megjelölő egyszermind az uralkodó szélirányt is. A t. tanár ur a közgyűlésre jövet Kolozs-

várról M.-N.-Csán felé vette útját s úgy került Tordára, — ennyiből ismeri tehát a Mezőséget, és ez ismerete alapján minket azon örvendetes nyilatkozattal lepett meg, hogy „a Mezőség befásítás s e m m i n e h é z s é g g e l s e m j á r, csak egy ügyes erdőtenyésztőt kell oda küldeni.“ Ezután felsorolta azon fanemeket, melyek véleménye szerint a Mezőség befásítására alkalmasok volnának. Ilyenek a kocsános tölgy, ákác, bálványfa (*ailanthus glandulosa*), szilfa, diófa és némely fenyő, melyek az uralkodó szél irányára függélyesen álló sorokba ültetendők s a sorok között hézagpotló kapás növények pld. krumpli (erdélyiesen pityóka) tenyésztendő. Némely erre alkalmas helyek pedig szőlőmivelés alá veendőek.

Illés után Tisza L. emelt szót s a Mezőségen szerszett 25 évi tapasztalatai szerint Illés némely állításait módosítandóknak vélte. Fősúlyt fektet arra, hogy a befásítás foganatosítására társulatok alakulnának, továbbá, hogy a legszebb, valamint a legterjedelmesebb ilyen befásítások jutalmaztatnának meg és hogy a művelés alá vett területek bizonyos időre adómentességben részesülnének. Ugyancsak Tisza a tenyésztendő fanemek közé a populusokat is felveendőeknek véli. Mire nézve csupán annyit jegyzünk meg, hogy a populusok között csupán egy van, mely hegyi erdőségekben és egyáltalában hegyes vidékeken előfordul: a *populus tremula*, a többi kizárólag mind ligetes helyek lakója.

Fligl kir. erdész, a kocsános tölgy helyett a cserfát ajánlja, mint a mely amannál gyorsabban nő és jobb tűzifát szolgáltat. Ugy véli, hogy a cser az ákáczczal vegyesen is tenyészthető lenne. Szerinte a helyi viszonyok tanulmányozására s a befásítás tervezetének megállapítására egy bizottság volna a helyszínére küldendő. Ez indítvány több oldalról ellenmondásokkal találkozván, végre az elnök indítványára abban történt megállapodás, hogy a kérdés ezuttal hagyassék függőben addig, míg az erd.

gazdasági egyesület által a mezőség befásítására nézve kiírt pályázat ideje lejár és annak eredménye nyilvánvalóvá lesz.

A kérdés minden esetre olyan természetű, melynek megoldása egy ideig óráig tartó rövid gyűlésen nem eszközölhető s miután az erdészegyletnek tudomása volt arról, hogy e kérdésben nyilvános pályázat van kitűzve: valószínű, hogy a kérdést nem is megoldani, hanem ezuttal csak szellőztetni akarta. A mennyiben tehát csakugyan szellőztetve is volt: följegositva érezzük magunkat a főntebbiekhez részünkről is még egy pár rövid megjegyzést tenni.*)

Tagadhatlan, hogy a Mezőségnek vannak helyei, sőt nagyobb része épen olyan, hol a tölgy, szil s a többi befásításra javasolt fa nem jól és talán kitűnően tenyészik; mert hiszen a Mezőségnek terjedelmes és kitűnő gabona termő földeik vannak, ámde ezeket nem akarjuk és nem is akarhatjuk befásítani, mert ezek — mint ilyenek — legjobb jövedelmet szolgáltatnak. Nem ezekről tehát, hanem miként a kérdésben is világosan áll: „a kopár és sovány legelőt is alig szolgáltató“ helyek befásításáról van szó. Már pedig, hogy az ilyen oldalas helyeken, hol t. i. a talaj sárga agyag és fővényvegyülék, hol itt ott csoportokban alig tengődik a sima fű és vadüröm, hogy az ilyen helyeken mondom a tölgy, szil s több efféle mély s főleg üde és termékeny talajt igénylő fa nem egyelőre tenyészthető lenne s még a csemete sorok között krumpli szüretre is számíthatnánk, ezt határozottan kétségbe kell vonnunk.

Sőt mernők állítani, hogy ezen aszott és sovány helyeken eleinte még az elégülékenyebb ákác- és bálványfa is csak nyomorogni fog.

A szóban forgó kopár és sovány helyeken legelőszőr talaj-

*) Az ügy fontosságánál fogva t. munkatársunk ezen megjegyzéseinek szíves átvételére ezennel összes erdélyi laptársainkat tiszteletteljesen felkérjük. (Erdélyi Gazda.) Szerk.

javító növényzetet kell tenyésztenünk, melynek nem okvetetlenül szükséges, hogy fa legyen, lehet ugyan az is, de lehet bármi más gazdasági növény vagy akár gyomféle, mely t. i. sovány talajjal is megelégszik és valami növekvést mégis mutat. Önként értetik, hogy ezeket nem távolítjuk el és a művelés alá vett területet egyáltalában szigorú titalom alatt tartjuk, hogy ekkép a tenyésztett növényzet hulladéka, valamint a fű és gyomok termő helyükön korhadjanak el és televényt képezzenek, nevezetesen pedig, hogy a televényréteg a maga helyén megmaradjon; mert természetes, hogyha itt juh, kecske és más legelő marha szabadon jár s a termőréteget körmével esetről-estire felvágja, azt a legközelebbi zápor alá söpri és a talaj soha sem javul, hanem ellenkezőleg mentől tovább, annál silányabbá válik.

A fák közül első beplántálásra talán az erdei fenyő volna legalkalmasabb, mert ez legeléngülékenyebb fanemeink egyike s e mellett gyorsan nő és a talajt meglehetősen javítja.

Tenyésszük és szaporítsuk e mellett azon fanemeket, cserjéket és bokrokat, melyek a művelés alá veendő területen vagy a vidék hason minőségű helyein, habár elvétve és csenevész állapotban, de mégis előfordulnak, mert azok jelenlétéből a legtöbb esetben bizton következtethetjük, hogy azoknak a termőhelyi viszonyok leginkább megfelelnek.

Annak, hogy az uralkodó széliránnyal bibelődjünk s a sorokat erre függőleges irányban vezessük, a Mezőségen teljességgel semmi értelme sincs, mert itten nem futó homok megkötésével van dolgunk. Ne sokat törődjünk tehát sorokkal s más szabályos alakú műveléssel, hanem vessünk és ültessünk minden ceremonia és válogatás nélkül, a hogy legkönnyebben és legsikeresebben eszközölhető; s nevezetesen a meredekebb oldalakon igyekezzünk mielőbb sűrű cserjést előállítani, mely a termőföld felmállását, lemosását és omlását megakadályozza.

Ekkép a természetet is mintegy segítségül híván, a javított vagy legalább állandósított és némileg beárnyalt talajon haladhatunk azután fokozatosan a nemesebb fajok megtelepítésével.

Azon, épen ellenkező utat követni, hogy kopár, sülevényes oldalak befásítását az üde, termékeny talajt kívánó kocsános tölgyvel kezdjük meg, annyi volna, mint ajtóstól rontani be, mely rohamos sietségében engedjen meg nekünk indítványt tevő t. Illés ur, hogy a legügyesebb erdőtenyésztő is legyőzhetlen és illetőleg átugorhatlan akadályokra találna.

Ennyit tartottam a Mezőség befásítására nézve csekély véleményem szerint megjegyzendőnek. (Erdélyi Gazda.)

Székely Mihály.

A faárak jegyeztetése.

T. Olvasóink ismerik azon nyílt levelet, melyet a faárak hivatalos jegyeztetése és ennek az erdőbirtokosok tájékoztatására való tudomásra hozatala ügyében e lapok múlt évi VIII. füzetében közöltük. Az Orsz. Erd. egyesület 1871-iki közgyűlése e nyílt levél tartalmát osztván, a földmivelési ministeriumot megkérte, hogy az abban ajánlt árjegyeztetést rendelje el. A földmivelési ministerium mint a „Pester Lloyd“ idei nov. 21-ki számában olvassuk véleményadásra a pesti kereskedelmi- és iparkamarát is felhívta, és az oda nyilatkozott, hogy a nagykereskedést illetőleg az árak jegyzése a hatóságok vagy más nyilvános közegek által hasznos lehet. Az ország főbb fapiacszai gyanánt megemlítetnek a kamara határozatában, Komárom, Kövesd és a hársfa számára Szatmár, Arad, Vukovár, Pécs, Eszék, Mitrovicz, Brod és Sziszek.

E piaci megjelölés és a hársfa előtérbe állítása valóban oly feltűnő, miszerint el nem tudjuk képzelni, hogy lehetett azt eként kimondani; tartózkodunk azonban további megjegyzéstől addig, míg végére járhatunk annak, hogy a „Pester Lloyd“